

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžf/29/2015
Identifikačné číslo spisu: 6013201227
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6013201227.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: INVESTEX GROUP, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mostová 2, zastúpeného Advokátskou kanceláriou BAKO JANČIAR LEVRINC - advokáti s.r.o., so sídlom vo Zvolene, J. Kozáčka 13E, proti žalovanému: Daňový úrad Banská Bystrica, so sídlom v Banskej Bystrici, Nová ulica 13, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. 9601401/5/1242070/2013/Mak zo dňa 03.04.2013, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/251/2013-178 zo dňa 28.11.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/251/2013-178 zo dňa 28. novembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici zastavil konanie podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) o preskúmanie zákonnosti v záhlaví označeného rozhodnutia žalovaného, ktorým určil žalobcovi ako platiteľovi dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) rozdiel v sume 574 735,45 € na DPH za zdaňovacie obdobie február 2007 a zároveň znížil nadmerný odpočet na DPH za zdaňovacie obdobie február 2007 zo sumy 663 733,19 € na sumu 88 997,74 €. Dôvodom zastavenia konania bolo, že žaloba smeruje voči rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, nakoľko nie sú splnené podmienky konania podľa druhej hlavy piatej časti OSP upravené v § 247 ods. 2 OSP, keďže napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je rozhodnutím, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Krajský súd uviedol, že skúmal, či sú splnené podmienky konania podľa piatej časti OSP upravujúcej správne súdnictvo, pričom mal za preukázané, že zásielka obsahujúca rozhodnutie žalovaného č. 9601401/5/1242070/2013/Mak zo dňa 03.04.2013 bola žalobcovi v zmysle ustanovení daňového poriadku doručená dňa 10.04.2013 (žalobca prebral zásielku prostredníctvom splnomocnenej

osoby - R.), a preto neboli splnené podmienky na postup súdu podľa § 250b ods. 2 OSP. Žalobou napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, pretože žalobca napáda zákonnosť prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, proti ktorému bolo prípustné odvolanie, pričom z administratívneho spisu vyplýva, že žalobca odvolanie podal oneskorene, a teda ide o rozhodnutie, proti ktorému neboli vyčerpané žiadne opravné prostriedky, ktoré preň pripúšťajú. Na základe uvedených skutočností súd konanie zastavil podľa § 250d ods. 3 OSP z dôvodu, že žaloba smeruje voči rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, a to s poukazom na § 146 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca navrhujúc, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil s tým, že o danej právnej veci sa bude ďalej konať na prvostupňovom súde, nakoľko sú splnené všetky zákonné podmienky potrebné na to, aby konajúci súd vo veci konal a vysporiadal sa so žalobným návrhom žalobcu podľa ust. § 250j ods. 3 OSP. Dôvodom odvolania bolo v zmysle § 205 ods. 2 písm. a/ OSP, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. f/ OSP (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a v § 221 ods. 1 písm. h/ OSP (súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec tým, že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav), súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností v zmysle § 205 ods. 2 písm. c/ OSP a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 205 ods. 2 písm. f/ OSP. Namietol, že krajský súd sa v rámci svojej rozhodovacej činnosti vôbec nezaoberal žalobným návrhom žalobcu uvedeným v časti VI. žaloby, ktorým žalobca žiadal, aby súd s poukazom na ust. § 250j ods. 3 OSP zrušil rozhodnutie žalovaného a vyrubovacie konanie týkajúce sa DPH žalobcu za zdaňovacie obdobie február 2007 zastavil a zaviazal žalovaného nahradiť trovy konania v prospech žalobcu, a to s odôvodnením, že celé vyrubovacie konanie začaté a prebiehajúce v zmysle § 68 a nasl. zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „daňový poriadok“) týkajúce sa DPH žalobcu za zdaňovacie obdobie február 2007 ako aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, trpia takými závažnými vadami, ktoré majú za následok ich ničotnosť, a teda napadnuté rozhodnutia žalovaného predstavujú nulitný správny akt. V ďalšej časti svojho odvolania žalobca poukázal na druhú časť žaloby a jej právne zdôvodnenie špecifikované v IV., V. a VI. žaloby, ktoré v odvolaní zopakoval. Zhrnul, že zo žaloby vyplýva, že žalobca napádal skutočnosť, že žalovaný vydal napadnuté rozhodnutie bez toho, aby bol na to oprávnený, keďže v čase vydania napadnutého rozhodnutia už neprebíhalo vyrubovacie konanie týkajúce sa DPH žalobcu za obdobie február 2007 (ktoré už v tom čase bolo predchádzajúcimi úkonmi správcu dane právoplatne ukončené), čo spôsobuje ničotnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného majúcu za následok, že sa jedná o nulitný správny akt, pri ktorom nie je rozhodujúce, či bol voči nemu podaný riadny opravný prostriedok. Žalobca má za to, že napadnuté uznesenie vychádza aj z neúplne zisteného skutkového stavu veci, pretože prvostupňový súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, napadnuté uznesenie súčasne vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je neodôvodnené, a teda nepreskúmateľné, postupom prvostupňového súdu, ktorého zavŕšením bolo vydanie napadnutého uznesenia bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom a predstavuje odmietnutie spravodlivosti na úkor žalobcu.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol toto zamietnuť a trovy konania ani jednému z účastníkov nepriznať stotožniac sa s rozhodnutím krajského súdu. Nesúhlasil s právnym názorom žalobcu prezentovaným v odvolaní, pretože krajský súd riadne a podrobne vyhodnotil dôkaznú situáciu a zaujal právny názor, z ktorého vyplýva, že pri podaní žaloby žalobcom neboli splnené podmienky konania podľa piatej časti OSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bolo uznesenie krajského súdu, ktorým bolo podľa § 250d ods. 3 OSP zastavené konanie z dôvodu, že žaloba smeruje voči rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, nakoľko nie sú splnené podmienky konania podľa druhej hlavy piatej časti OSP upravené v § 247 ods. 2 OSP, keďže napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je rozhodnutím, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú nadobudlo právoplatnosť. Žalobca v odvolaní namietal, že krajský súd sa vôbec nezaoberal žalobným návrhom v časti VI. žaloby, ktorým žalobca žiadal, aby súd s poukazom na ust. § 250j ods. 3 OSP zrušil rozhodnutie žalovaného a vyrubovacie konanie týkajúce sa dane z pridanej hodnoty žalobcu za zdaňovacie obdobie február 2007 zastavil, nakoľko preskúmané rozhodnutie žalovaného je z dôvodov uvedených v žalobe ničotným právnym aktom.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 vety prvej OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy (druhej hlavy piatej časti OSP) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 250d ods. 3 OSP súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Správne súdnictvo je založené na generálnej klauzule vyjadrenej v ustanovení čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd; Občiansky súdny poriadok však negatívnou enumeráciou v ustanovení § 248 kvantitatívne zužuje rozsah rozhodnutí správnych orgánov podliehajúcich súdnemu prieskumu. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov je potrebné mať na zreteli aj charakter napádaného rozhodnutia v zmysle ustanovení § 244 ods. 3, § 247 ods. 2 OSP, teda či ide o rozhodnutie, ktoré

- bolo vydané v správnom konaní,
- zakladá, mení alebo ruší oprávnenia a povinnosti fyzických a právnických osôb alebo sa priamo dotýka práv, právom chránených záujmov alebo povinností fyzických alebo právnických osôb,
- po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (odvolanie, rozklad) nadobudlo právoplatnosť.

Žalobou v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodoval v poslednom stupni, a ktorým bol žalobca podľa svojho názoru ukrátený na svojich právach (§ 247 ods. 1, ods. 2, § 250 ods. 4 OSP). To znamená, že žaloba má smerovať proti rozhodnutiu správneho orgánu druhého stupňa, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa je preskúmaná v spojení s právoplatným rozhodnutím správneho orgánu druhého stupňa a ak rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa obsahuje rovnaké vady ako druhostupňové rozhodnutie, je možné ho zrušiť podľa ustanovenia § 250j ods. 2 OSP, ale vždy len v spojení s právoplatným druhostupňovým rozhodnutím, nie samostatne. Zákom stanovená podmienka vyčerpania riadnych opravných prostriedkov je namieste preto, aby súd nenahrádzal odvolací správny orgán.

Od právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu v druhom stupni sa odvíja aj lehota pre podanie žaloby v zmysle ustanovenia § 250b ods. 1 OSP (dva mesiace od doručenia rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodoval v poslednom stupni).

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu zistil, že žalobca sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 9601401/5/1242070/2013/Mak zo dňa 03.04.2013, ktorým určil žalobcovi ako platiteľovi dane z pridanej hodnoty rozdiel v sume 574 735,45 € na DPH za zdaňovacie obdobie február 2007 a zároveň znížil nadmerný odpočet na DPH za zdaňovacie obdobie február 2007 zo sumy 663 733,19 € na sumu 88 997,74 €. Z administratívneho spisu žalovaného vyplynulo, že žalobca doručil dňa 29.04.2013 žalovanému odvolanie proti uvedenému rozhodnutiu, avšak z oznámenia žalovaného z 20.05.2013 vyplynulo, že odvolanie bolo v zmysle § 72 ods. 4 písm. b/ daňového poriadku zamietnuté ako neprípustné, keďže bolo podané po zákonnej lehote.

Odvolačný súd sa stotožnil so záverom Krajského súdu v Banskej Bystrici, že žalobca v žalobe napadol prvostupňové rozhodnutie, proti ktorému bolo možné podať opravný prostriedok - odvolanie. Nešlo teda o právoplatné rozhodnutie, ktoré by bolo možné napadnúť žalobou v správnom súdnictve (druhá hlava piatej časti Občianskeho súdneho poriadku). Nebola splnená základná podmienka konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 247 ods. 2 OSP), ktorá umožňuje preskúmať právoplatné rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodoval v poslednom stupni, po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Odvolačná námietka žalobcov, že sa nezaoberal žalobným návrhom v časti VI. žaloby, ktorým žalobca žiadal, aby súd s poukazom na ust. § 250j ods. 3 OSP zrušil rozhodnutie žalovaného a vyrubovacie konanie týkajúce sa dane z pridanej hodnoty žalobcu za zdaňovacie obdobie február 2007 zastavil, nakoľko preskúmané rozhodnutie žalovaného je z dôvodov uvedených v žalobe ničotným právnym aktom, nebola spôsobilá spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Odvolačný súd opätovne poukazuje na ustanovenie § 247 ods. 2 OSP, s ohľadom na ktoré uvádza, že žalobca tým, že nepodal odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného v zákonnej lehote, nevyužil zákonnú možnosť, ktorú mal v prejednávanej veci, aby sa bránil voči správne rozhodnutiu, ktoré pokladal za nezákonné.

V prípade žalobou napadnutého prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu ide o rozhodnutie, ktoré samo osebe nemôže byť predmetom preskúmania súdom. Neboli splnené podmienky na to, aby súd mohol preskúmať zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu v rozsahu žalobných bodov.

Krajský súd v Banskej Bystrici preto postupoval správne, keď konanie podľa ustanovenia § 250d ods. 3 OSP zastavil. Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 OSP, keď neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal a žalovanému v tomto druhu konania náhrada trov konania neprináleží.

Odvolačný súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z., Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.